

Annika Olsen
Løgtingskvinna

Landsstýrið røkir ikki sínar altjóða skyldur á útbúgvingarøkinum

Hetta kunnu vit staðfesta, eftir at undirritaða í farnu viku setti landsstýris-kvinnuni við mentamálum ein munnligan fyrispurning um, hví Føroyar ikki er partur av Bologneavtaluni, sum er tann mest týðandi avtalan innan hægri lestur í Evropa. Í 2005 setti eg somuleiðis tásitandi landsstyrismanni við skúlamálum ein skriv-ligan fyrispurning, um nær Føroyar væntandi kunnu verða partur av avtaluni, og svarið var tá, at tíðin var búgvin til at taka uppsamráð-ingar við donsku stjórnina um at lata Bologneyvirlýsingina formliga galda fyri Føroyar. Hetta eru 6 ár síðan, og tað er framvegis onki hent. Eftir situr man við eini kenslu av, at tað er “deiliga bekvemt” at kaga eftir, hvat hini gera, og síðani royna at gera sítt besta, og so tekur tað ta tíð, tað tekur. Hetta er so amatørkent, at eg havi ikki orð fyri tí.

Vit verða sjálvsagt noydd at vísa øðrum tjóðum, at vit eru ájavnt teirra støði og binda okkum til altjóða treytir og skyldur á útbúgvingarøkinum. Ser-

liga er tað umráðandi, tí hetta kann fáa álvarsligar av-leiðingar fyri okkara lesandi, sum kanska kundu hugsa sær at lisið aðra staðni í Evropa og fingið síni fak góðskrivaði, sum tey eitt nú hava tikið á Fróðskaparsetrinum, og um vit skulu eggja útlendskum lesandi higar at lesa.

Hvat er Bologne avtalan

I Sorbonne 1998 bleiv avtala gjørd millum ráðharrar í skúlamálum úr Fraklandi, Onglandi, Týsklandi og Italiu um eitt felags stev innan hægri útbúgvingar í Evropa. Eitt ár seinni verður avtala undirskrivað í Bologne. Hetta samstarvið hevur síðan fingið heitið Bologne avtalan, sum er tann týðningarmesta avtalan innan hægri lestur í Evropa. Endmálið við Bologne yvirlýsingini er at menna Evropa sum eitt felags útbúgvingarøkið, har lærarar og lesandi frítt kunnu ferðast ímillum lærustovnar.

Grundarlagið í hesari avtaluni er millum annað:

- Ein harmonisering av útbúgvingunum

- Eitt felags bachelor og master støði
- Ein felags pointskipan (ECTS-skipanin)
- Gera tað lættari fyri næmingar og lærarar at lesa og undirvísa á øðrum hægri stovnum í Evropa (lestrar- og starvsmobilitetur)
- Útbúgvingarnar skulu vera lættari at saman-likna
- Fremja evropæiskt samstarv innan dygdar-mennig
- Staðfesta ábyrgdina hjá viðkomandi stovnum
- Eftirmeting av út-búgvingarstovnum - bæði innanhýsis og uttanhýsis
- Samstarv um felags mannagond innan útbúgvingarskipanir

I dag eru heili 47 evropæisk lond við í avtaluni, og tí kann tað tykjast løgið, at Føroyar ikki eru at síggja á listanum yvir hesi lond, meðan fleiri smátjóðir sum eitt nú Luxem-bourg og Liechtenstein, eins og Norra og Ísland, hava inngingið samstarv. Tað er av stórum týðningi,

at aðrir hægri lærustovnar í Evropa kenna til føroysku útbúgvingarnar soleiðis, at føroysk lesandi frítt kunnu flyta frá einum hægri stovni til annan í Evropa uttan at missa tey fak, tey longu hava tikið - á eitt nú Fróðskaparsetrinum. Hetta gevur ein størri fleksibilitet og mobilitet bæði hjá næmingum og stovnum.

Uppskot til samtyktar

Eftir sum tað ikki røkist fyri nakrari loysn eftir so nógv ár, má tað sigast, at landsstýrið ikki røkir sínar altjóða skyldur og uppgávur á útbúgvingarøkinum. Tí fer undirritaða at leggja eitt uppskot til samtyktar, sum fer at áleggja landsstýris-kvinnuni við mentamálum at taka upp samráðingar við donsku stjórnina um at fáa Føroyar við í Bologne-avtaluna, soleiðis at lesandi úr føroyum og tær føroysku hægri útbúgvingarnar fáa altjóða góðkenning og viðurkenning.

MFS Ráðið

Veruleiki ella visjón

Meginfelag Føroyskra Stu-denta er samt við formanni HUXA, Hanus Samró, tá hann sigur, at tað ikki er lokkandi at vera í ALS. Tað munnu vera fá, sum ikki eru samd við HUXA í tí. Hinvegin er tað ein sannroynd, at tað ikki altíð er nóg mikið, at “*liggja framvið*” fyri at finna arbeiði, ella ber til “*at fáa sær dýrabarar royndir í landinum, sum tey nú einaferð búgva í*”, síðani tað ikki bara er í Føroyum, at tað er arbeiðsloysi. Lesandi kunnu eftir lokn-

an lestur, eins væl og øll onn-ur, gerast arbeiðsleys. Um rætt skal vera rætt, so er tað meira sannlíkt, at lesandi eru arbeiðsleys í eitt tíðarbíl, enn fólk, ið annars eru á arbeiðsmarknaðinum. Tað kann ikki vera rætt at lesandi, ið hava arbeiðt við síni útbúgving í fleiri ár, og vanliga ikki hava møguleika til at savna pening saman, ikki kunnu fáa ALS í Føroy-um. Tað er hvørki “*sexy ella lokkandi*”, at verða noyddur til at liva av foreldrum sínum.

Tað er heldur ikki serliga visionert av Føroyum, at lata ein bólk av føroyingum liva av donskum dagpengum, eftir at hava livað av donsk-um SU í fleiri ár. At MFS vil at lesandi skulu hava møguleikan at fáa ALS, er ikki tað sama, sum at vit viðmæla fólk ALS sum eina lívsleið. Tað merkir bara at MFS metir tað vera rætt, at fólk við eini útbúgving, kunnu búgva í Føroyum, tó at tey einki starv hava alt fyri eitt.

Sum visjón er tað gott, at hugsa sum so, at lesandi ongantið eiga at hava brúk fyri ALS gjaldi. Veruleikin er tó ein annar. Øll hava brúk fyri mati. Øll hava brúk fyri onkrum staði at búgva. Øll kunnu enda í teirri støðu, at tey ikki finna eitt arbeiði alt fyri eitt. Hví tað skal gera Føroyar minni lokkandi fyri lesandi, at tey sleppa undan at bidda frá familju og vinum, meðan tey leita eftir starvi, duga vit í MFS ikki reiðiliga at skilja.

Sigrun Wardum
forkvinna. Vegna Javna

»Mítt heim – bústaðar-karmar og lívsgóðska«

Ráðstevnan “MÍTT HEIM – Bústaðarkarmar og lívsgóðska” um bústaðarviðurskipti hjá fólki við menningartarni verður í Norðurlandahúsinum 26. og 27. septembur

Vit í Javna gleðast um, at landsstýriskvinnan í almannamálum hevur boðað frá, at 32 bústaðir, ætlaðir fólki við menn-ingartarni, skulu byggj-ast og standa klárir í 2013.

Javni vil gera sítt til, at byggingin verður av almannamálum hevur boðað frá, at 32 bústaðir, ætlaðir fólki við menn-ingartarni, skulu byggj-ast og standa klárir í 2013. Javni vil gera sítt til, at byggingin verður av almannamálum hevur boðað frá, at 32 bústaðir, ætlaðir fólki við menn-ingartarni, skulu byggj-ast og standa klárir í 2013.

Samstundis, sum at bygt verður nýtt, eiga vit at hava í huga, at fólk við menningar-tarni hava serligan tør, soleiðis, at tey í størri ella minni mun tørva tænaðu inn í heimið. Men hvussu ynskja tey at fáa hesa tænaðuna og frá hvørjum?

Til at fáa boð uppá hvussu áðurnevndu spurningar kunna svar-ast verður skipað fyri ráðstevnuni.

Innihaldið fer at snúgvá seg um 1) hvussu vit byggja bústaðir, soleiðis at karmarnir fyri trivnaði og menning hjá húsfolkinum eru teir bestu. Og 2) hvussu skipa vit tænaðuna í heiminum við atlit at

trivnaði og menning hjá húsfolkinum og soleiðis, at lívsgóðskan er í hásæti?

Vit eru í ferð við at leggja eina sera spenn-andi skrá við dugna-ligum fólki her av landi umframt góðum kreft-um úr okkara granna-londum. Nevnst kunnu Jan Tøssebro, professari í sosiologi úr Noregi og Fríðrik Sigurðson, aðal-skrivari úr Throskahjálpi úr Íslandi.

Ráðstevnan er ætlað fólki við menningartarni, avvarðandi, leiðslu og starvsfólki, politikarum, byggharrum, arkitekt-um, verkfrøðingum og annars øllum við áhuga.

Tilmelding kann gerast við at gjalda 250 kr. á konto 6460 153.962.2 – viðmerkið navn á luttakara og “luttøku-gjald til ráðstevnu”.

Møtið fjølment